NORAKSTS
Nr.A42546107

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 27.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Ozola,

piedaloties pieteicēja SIA „Joker Ltd.” pilnvarotajai pārstāvei *I.C.* un *Ģ.L.* un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Madonas pilsētas domes pilnvarotajai pārstāvei Evitai Zālei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA „Joker Ltd.” pieteikuma par Madonas pilsētas domes 2007.gada 31.maija lēmuma „Par spēļu zāli Madonā, Valdemāra bulvārī Nr.14” atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 31.maijā Madonas pilsētas dome (turpmāk - Dome) pieņēma lēmumu „Par spēļu zāli „Joker” Madonā, Valdemāra bulvārī Nr.14” (turpmāk – Lēmums), ar kuru atcēla SIA „Joker Ltd.” (reģ. Nr.40003266078) 2002.gada 7.oktobrī Madonas pilsētas domes izsniegto atļauju spēļu zāles darbībai Madonā, Valdemāra bulvārī Nr.14.

[2] 2007.gada 16.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Joker Ltd” (turpmāk – pieteicējs) pieteikums, kurā lūgts atcelt Lēmumu. Pieteikumā norādīti šādi apsvērumi:

[2.1] Dome Lēmumā norāda, ka pēc būtības (ņemot vērā iedzīvotāju pārvietošanās intensitāti šajā teritorijā) minētā vieta ir pielīdzināma Azartspēļu un izložu likuma 41.panta otrajā daļā norādītajām vietām, kurām ir aizliegta atļaujas izsniegšana.

Var secināt, ka izglītības un kultūras iestāžu vietu esamība tuvākajā apkārtnē ļauj Domei pamatoti uzskatīt, ka gar azartspēļu organizēšanas atrašanās vietu ikdienā pārvietojas liels daudzums pilngadīgu un nepilngadīgu personu. Tātad ir pietiekams

pamats uzskatīt, ka azartspēļu organizēšana konkrētajā vietā būtiski palielina iespēju, ka azartspēļu zālē nokļūst tās personas, kurām nav nolūka doties uz azartspēļu vietu, tādējādi netiktu nodrošināts Azartspēļu un izložu likumā noteikto ierobežojumu noteikšanas mērķis – novērst, samazināt (vai vismaz nepalielināt) no azartspēlēm atkarīgo personu skaitu – tiktu radīts būtisks valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārums.

[2.2] Pieteicējs uzskata, ka lēmumā nav pamatots konkrēti, kādas būtiskas valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses ir aizskartas. Nav tiesiski pamatot lēmumu ar atsevišķas šauras iedzīvotāju grupas interešu aizstāvību – veiktās aptaujas un parakstu vākšana nenotika objektīvi, jo iedzīvotājiem netika izskaidrots parakstu vākšanas iemesls, kā arī netika aptaujātas visas iedzīvotāju vecuma grupas, kam ir tiesības paust savu viedokli minētajā jautājumā, proti, nav objektīvi Lēmuma pamatojumā atsaukties uz 45 saņemtajām aptaujas anketām, jo tās atspoguļo šauras iedzīvotāju grupas viedokli nevis lielākās daļas attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses.

[2.3] Azartspēļu un izložu likuma 41.panta otrās daļas 10.punkts aizliedz spēļu zāļu atrašanos daudzdzīvokļu ēkās, ja ieeja no ārpuses azartspēļu organizēšanas vietā ir kopēja ar ieeju uz dzīvokļiem. Tātad minētais likums nenosaka citus ierobežojumus azartspēļu organizēšanas vietai attiecībā uz dzīvojamām ēkām. Azartspēļu un izložu likuma 41.panta otrās daļas 7. un 10.punkts pieļauj azartspēļu organizēšanas vietu izveidi teritorijās ar lielu sabiedrisko intensitāti – veikalos, dzīvojamās ēkās, ja ir izpildīti likumā noteiktie priekšnosacījumi. Domes Lēmumā nav izvērtēts un ņemts vērā apstāklis, ka Azartspēļu un izložu likuma 41.pants aizliedz azartspēlēs iesaistīt personas, kas nav sasniegušas 18 gadu vecumu.

Lēmumā veiktā spēļu zāles atrašanās vietas Madonā Valdemāra bulvārī Nr.14 pielīdzināšana Azartspēļu un izložu likuma 41.panta otrās daļas 7. un 10.punktā minētajām vietām un šāda pielīdzinājuma izmantošana Lēmuma pamatošanai ir prettiesiska rīcība, jo tādā veidā tiek paplašināts Azartspēļu un izložu likuma 41.panta otrajā daļā noteiktā aizlieguma saturs attiecībā uz spēļu zāļu atrašanās vietu.

Liela sabiedriskā intensitāte spēļu zāles tuvumā ir prezumēta ar Azartspēļu un izložu likuma 41.panta otrās daļas 7. un 10.punkta noteikumiem un nekādi citi apstākļi, kas izraisītu būtisku iedzīvotāju interešu aizskārumu administratīvajā aktā nav konstatēti un pierādīti.

[2.4] Pieteicējs uzskata, ka Lēmumā ir norādīti nepamatoti, neprecīzi un neobjektīvi fakti, kas saistīti ar spēļu zāles reklāmu, tās apmeklētāju uzvedību naktīs.

Tādējādi nepareizi fakti, kuri ir pamatā lēmuma pieņemšanai, ir pietiekams pamats, lai Lēmumu uzskatītu par nelikumīgu, dome nav veikusi objekta apskati uz vietas, nav pieprasījusi informāciju no spēļu zāles īpašnieka un telpu īpašnieka, kā arī no citām valsts un pašvaldību iestādēm vai komercsabiedrībām, kas saistītas ar spēļu zāles darbības nodrošināšanu, par objekta darbības laikā konstatētajiem pārkāpumiem, kas varētu būt par pamatu spēļu zāles darbības pārtraukšanai.

SIA „Joker Ltd" ievēro normatīvo aktu prasības (tajā ir ārēja un iekšēja videonovērošana, atbildīgās personas nepārtraukta atrašanās spēļu zālē, ir izvietoti brīdinoši uzraksti par atkarību, ko izraisa azartspēles, spēļu zālē netiek ielaistas nepilngadīgas personas), lai spēļu zāle varētu darboties.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde – Dome rakstveida paskaidrojumos tiesai prasību neatzīst, paskaidrojot, ka savas pretenzijas par spēļu zāles darbību ir iesnieguši daudzdzīvokļu mājas, kurā atrodas spēļu zāle, iedzīvotāji, kas ir šaura, bet ļoti būtiska iedzīvotāju interešu grupa, jo spēļu zāle atrodas viņu apdzīvotajā daudzdzīvokļu mājā, un ar spēļu zāles darbību viņi ir spiesti saskarties nepārtraukti.

[3.2] Pārējā sabiedrība ir ļoti aktīvi paudusi savu viedokli, iesniedzot pēc pašu iniciatīvas vāktus parakstus – kopā pret spēļu zāles Madonā, Valdemāra bulvārī 14 darbību iedzīvotāji ir iesnieguši 1457 parakstus, kas Domes Lēmumā ir minēts kā būtisks arguments, analizējot konkrētās spēļu zāles darbību. Līdz ar to pieteicēja arguments, ka Dome nav objektīvi paskaidrojusi parakstu vākšanas iemeslus un ar Lēmumu tiek aizstāvētas atsevišķas, šauras iedzīvotāju grupas intereses par nepamatotu, ņemot vērā apstākli, ka Madonā uz 2007.gada 1.janvāri kopā ir 9000 iedzīvotāju.

Savukārt Dome ir veikusi aptauju par azartspēlēm Madonas pilsētā, publicējot aptaujas anketas Madonas pilsētas informatīvajā laikrakstā „Domes Vēstnesis", kas ir bezmaksas izdevums un tiek piegādāts Madonas pilsētas iedzīvotājiem dzīvesvietās, kā arī aptaujas anketas tika publicētas Madonas laikrakstā „Stars", līdz ar to aptaujas anketas bija pieejamas jebkuram Madonas pilsētas iedzīvotājam, tādējādi pieteicēja pieteikumā minētais, ka Dome ir izvērtējusi tikai atsevišķas, šauras iedzīvotāju grupas intereses, nav pamatots.

[3.3] 2006.gada 8.jūnijā pieņemtā likuma „Grozījumi Azartspēļu un izložu likumā" mērķis ir papildināt Azartspēļu un izložu likuma 42.pantu ar pašvaldības pilnvarām noteikt papildus ierobežojošus kritērijus azartspēļu organizēšanas vietu atvēršanai un uzturēšanai, proti, ir papildināta azartspēļu ierobežošanas kārtība. Tādējādi, tas, ka pirms grozījumu izdarīšanas Azartspēļu un izložu likumā ir bijis atļauts

organizēt azartspēles, nekādā gadījumā nevar būt kā arguments, ka konkrētos apstākļos pašvaldībai nav tiesību pieņemt lēmumu par atļaujas atcelšanu pēc likuma grozījumu pieņemšanas, jo saskaņā ar minēto likumu, pašvaldībai ir pienākums izvērtēt, vai azartspēļu organizēšana vietās, kurās jau pirms likuma grozījumiem bija izsniegta atļauja, nerada būtisku valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu, un vai tādējādi nav nepieciešams atcelt izsniegto atļauju.

[3.4] Turklāt, lai pieņemtu tiesisku un pamatotu lēmumu Dome lūdza Finanšu ministrijai un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai skaidrojumu par pašvaldības tiesībām azartspēļu jautājumos.

Dome ņēma vērā spēļu zāles atrašanās vietu, proti, to, ka tā atrodas daudzdzīvokļu mājas pirmajā stāvā, aptuveni 100 metru attālumā no Madonas pilsētas 1.visusskolas un Madonas mākslas skolas, un 200 metru attālumā no Madonas 2.vidusskolas, kā arī, ka tā atrodas aptuveni 150 metru attālumā no Madonas kultūras nama. Minēto iestāžu esamība nodrošina intensīvu iedzīvotāju plūsmu gar spēļu zāli, jo iedzīvotāji no dzīvojamiem rajoniem pārvietojas uz minētajām izglītības un kultūras iestādēm, tādējādi pieteicēja arguments, ka Lēmumā minētā informācija par iedzīvotāju plūsmas esamību ir neobjektīva, ir nepamatots.

[3.5] Pieteicējs norāda, ka Lēmumā ir norādīti fakti, kas saistīti ar spēļu zāles reklāmu un tās apmeklētāju uzvedību naktīs, taču Dome norāda, ka ar minētajiem faktiem nav pamatojusi Lēmumu, līdz ar to, minētais pieteicēja arguments nav pamatots.

[3.6] Dome neapstrīd spēļu zāles darbības atbilstību Azartspēļu un izložu likuma prasībām par apsardzes nodrošināšanu, trauksmes pogu esamību un trokšņu līmeni. Dome uzskata, ka attiecīgo normu ievērošana vai neievērošana nevar ietekmēt būtiskos apstākļus, ko Dome ir ņēmusi vērā, pieņemot lēmumu. Dome ir vairakkārt aicinājusi spēļu zāles pārstāvi uz Domes komiteju sēdēm minētā jautājuma risināšanā, tādēļ, pieteicēja arguments, ka, pieņemot lēmumu nav pieprasīta informācija no spēļu zāles īpašnieka, nav pamatots.

[3.7] No Domes Lēmuma ir saprotams, kādas būtiskas sabiedrības intereses ar minētās spēļu zāles darbību tiek aizskartas, proti, cilvēka veselība. Tas izriet arī no Azartspēļu un izložu likuma 37.panta pirmās daļas 6.punkta, kar paredz, ka azartspēļu organizētājam ir jānodrošina informācija, kas brīdina, ka azartspēles var izraisīt atkarību.

Atkarība no azartspēlēm ir iekļauta starptautiskā klasifikatorā sadaļā psihiski un uzvedības traucējumi – patoloģiskai tieksmei uz azartspēlēm ir raksturīgas biežas un

atkārtotas azartspēļu epizodes, kas ieņem galveno vietu pacienta dzīvē un atstāj kaitīgu ietekmi uz viņa sociālās, profesionālās un ģimenes dzīves vērtībām, saistībām un materiālo stāvokli. Minētais liecina par to, ka šī tieksme ir pieskaitāma pie būtiskiem psihiskiem un uzvedības traucējumiem, tādējādi spēļu zāles atrašanās tiešā skolu un kultūras iestāžu tuvumā veicina iedzīvotāju būtisko interešu aizskārumu, kas ir cilvēka veselības apdraudējums, turklāt saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 11.pantu valsts aizsargā cilvēku veselību.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvji prasījumu uzturēja uz pieteikumā norādītajiem argumentiem, papildus paskaidrojot, ka saskaņā ar Azartspēļu un izložu likuma 42.panta sesto daļu, Domei bija jākonstatē ne tikai attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu, bet arī būtisks valsts interešu aizskārums. Bar būtisku aizskārumu ir uzskatāms, ja tas aizskar vairāk nekā 50% valsts un pašvaldību iedzīvotāju intereses. 2006.gada pētījuma „Sabiedrības attieksme pret azartspēlēm" dati liecina, ka 80% iedzīvotāju neietekmē azartspēļu organizēšanas uzņēmējdarbība, tikai 7% no respondentiem atzinuši, ka azartspēles negatīvi ietekmē viņu ģimeni.

[5] Atbildētāja pārstāve tiesas sēdē prasījumu neatzina, atsaucoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādīto, papildus paskaidrojot, ka jau 2004.gada 27.septembrī Dome noteica teritorijas, kurās azartspēles organizēt aizliegts, tai skaitā arī Raiņa ielai piegulošajos īpašumos no Blaumaņa ielas līdz Daugavas ielai, proti, teritorijā, kurā atrodas konkrētā spēļu zāle. Saskaņā ar minēto lēmumu spēļu zālei 36 mēnešu laikā bija jāatbrīvo telpas, taču 2006.gada 1.janvārī stājās spēkā Azartspēļu un izložu likums, kas mainīja tiesisko regulējumu minētajā jautājumā, proti, minētais lēmums zaudēja spēku.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, uzklausot procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudot lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus par kuriem lietā nav strīda:

[7.1] 2007.gada 31.maijā Dome pieņēma lēmumu Nr.504/1-17, ar kuru atcēla SIA „Joker Ltd" 2002.gada 7.oktobrī izsniegto atļauju spēļu zāles darbībai Valdemāra bulvārī Nr.14, Madonā.

[7.2] Lēmums ir pamatots ar Latvijas Republikas Satversmes 106. un 116.pantu, Azartspēļu un izložu likuma 42.panta sesto, septīto un astoto daļu un Administratīvā procesa likuma 12. un 13.pantu.

[7.3] Spēļu zāles Madonā, Valdemāra bulvārī 14 tiešā tuvumā (200 metru apkārtnē) atrodas divas vidusskolas, mūzikas skola un kultūras nams.

[7.4] Par spēļu zāles Madonā, Valdemāra ielā 14 darbības izbeigšanu iedzīvotāji ir savākuši 1457 parakstus.

[8] Lietā ir strīds par to, vai Domes lēmums atcelt pieteicējam 2002.gadā izsniegto atļauju azartspēļu organizēšanas vietas atvēršanai un uzturēšanai ir tiesisks un pamatots, proti, vai Dome, pieņemot Lēmumu, nav pārkāpusi savas kompetences robežas un vai pielīdzinot spēļu zāles atrašanās vietu Azartspēļu un izložu likuma 41.panta pirmās daļas 3. un 7.punktā noteiktajām vietām, nav paplašināti interpretējusi minētā likuma normas.

[9] Azartspēļu un izložu likuma 2.panta pirmajā daļā ir noteikts šī likuma mērķis - nodrošināt sabiedrības interešu un spēlētāju tiesību aizsardzību.

Azartspēļu un izložu likuma 42.pants nosaka pašvaldību tiesības azartspēļu organizēšanā, nodrošinot iespēju pašvaldībai kontrolēt azartspēļu organizēšanas vietas noteikšanu attiecīgās pašvaldības teritorijā, lemjot par atļaujas izsniegšanu azartspēļu organizēšanai pašvaldības teritorijā esošajās telpās.

Saskaņā ar Azartspēļu un izložu likuma 42.pantu, saņemot azartspēļu organizētāja iesniegumu, pašvaldība izvērtē iesniegumā minētās azartspēļu vietas atbilstību Azartspēļu un izložu likuma 41.panta otrajā daļā noteiktajiem ierobežojumiem, un, ja uz iesniegumā minēto azartspēļu organizēšanas vietu attiecināms kāds no Azartspēļu un izložu likuma 41.panta otrajā daļā noteiktajiem ierobežojumiem, pašvaldība atsaka atļaujas izsniegšanu. Azartspēļu organizēšana saskaņā ar Azartspēļu un izložu likuma 41.panta otro daļu ir aizliegta:

1) valsts iestādēs;

2) baznīcās un kulta celtnēs;

3) ārstniecības un izglītības iestāžu ēkās;

4) aptiekās, pasta struktūrvienībās vai kredītiestādēs;

5) publisko pasākumu rīkošanas vietās šo pasākumu norises laikā, izņemot totalizatoru un derības;

6) teritorijās, kurām noteiktā kārtībā piešķirts tirgus statuss;

7) veikalos, kultūras iestādēs, dzelzceļa stacijās, autoostās, lidostās, ostās, izņemot spēļu zāles, totalizatoru vai derību likmju pieņemšanas vietas, kas izveidotas ar būvkonstrukcijām norobežotās telpās ar atsevišķu ieeju tikai no ārpuses;

8) bāros un kafejnīcās, izņemot totalizatoru un derības;

9) dienesta viesnīcās;

10) ēkās, kurās ir dzīvokļi un ieeja uz tiem no ēkas ārpuses ir kopēja ar ieeju uz azartspēļu organizēšanas vietu.

Savukārt Azartspēļu un izložu likuma 42.panta trešajā daļa ir noteikts, ja azartspēles paredzēts rīkot vietā, uz kuru nav attiecināmi Azartspēļu un izložu likuma 42.panta otrajā daļā noteiktie ierobežojumi, par atļauju organizēt azartspēles katrā konkrētajā gadījumā lemj pašvaldības dome (padome), izvērtējot to, vai azartspēļu organizēšana konkrētajā vietā nerada būtisku valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu.

No minētajām tiesību normām izriet, ka obligāts priekšnosacījums atļaujas izsniegšanai azartspēļu organizēšanai konkrētās telpās, kas atrodas pašvaldības teritorijā, ir iespējamā valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskāruma izvērtējums. Likums nenosaka kritērijus, pēc kuriem šāds iespējamais aizskārums pašvaldībai ir jāizvērtē, tādējādi likumdevējs ir piešķīris pašvaldības domei rīcības brīvību būtiska valsts un pašvaldības teritorijas iedzīvotāju interešu aizskāruma izvērtēšanā.

[10] Likuma „Par pašvaldībām" 3.panta pirmā daļa nosaka, ka vietējā pašvaldība ir vietējā pārvalde, kas ar pilsoņu vēlētas pārstāvniecības - domes (padomes) - un tās izveidoto institūciju un iestāžu starpniecību nodrošina likumos noteikto funkciju, kā arī šajā likumā paredzētajā kārtībā Ministru kabineta doto uzdevumu un pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, ievērojot valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses.

Likuma „Par pašvaldībām" $61.^{1}$ panta pirmā daļa nosaka, ka konsultatīvos nolūkos pēc pašvaldības iedzīvotāju, domes (padomes) vai tās priekšsēdētāja iniciatīvas, pamatojoties uz domes (padomes) lēmumu, var organizēt publisko apspriešanu par pašvaldības autonomās kompetences jautājumiem. Savukārt šī panta otrajā daļā ir

noteikti jautājumi, kuru izlemšanai pašvaldībai ir pienākums noskaidrot pašvaldības iedzīvotāju viedokli, rīkojot publisko apspriešanu, un tie ir jautājumi par:

1) pašvaldības administratīvās teritorijas robežas grozīšanu;

2) pašvaldības attīstības programmu un teritorijas plānojumu.

No minētajām tiesību normām izriet, ka pašvaldības dome, kā attiecīgās pašvaldības iedzīvotāju vēlēta pārstāvniecība, ir tiesīga patstāvīgi pieņemt lēmumus pārstāvamo pašvaldības iedzīvotāju interesēs, izņemot iepriekš minētos likuma „Par pašvaldībām" 61.[1]panta otrajā daļā norādītos jautājumus, kuru lemšanā likumdevējs ir noteicis aktīvu pašvaldības iedzīvotāju līdzdalību publiskas apspriešanas veidā, tādējādi uzklausot un respektējot pašvaldības iedzīvotāju tieši pausto viedokli. Taču ņemot vērā šī panta pirmajā daļā ietverto norādi „konsultatīvos nolūkos", secināms, ka šādas pašvaldības organizētas publiskas apspriešanas rezultāti kā vienīgais arguments nav uzskatāms par pašvaldības izdodamā administratīvā akta pietiekamu pamatojumu.

[11] Respektējot sabiedrības intereses, likumdevējs jau ir noteicis azartspēļu risku un iespējamo sabiedrības apdraudējumu, Azartspēļu un izložu likuma 37.pantā paredzot ar sabiedrības interešu aizsardzību saistītus ierobežojumus un pienākumus azartspēļu organizētājam azartspēļu organizēšanas vietās:

- nepieļaut nepilngadīgu personu iekļūšanu;

- nodrošināt sabiedrisko kārtību un drošību;

- nodrošināt informācijas pieejamība ar brīdinājumu, ka azartspēles var izraisīt atkarību, kā arī informāciju par to, kur vērsties pēc palīdzības, ja azartspēles var izraisīt atkarību.

Tādējādi likumdevējs kā riska faktorus ir paredzējis sabiedriskās kārtības un drošības apdraudējumu azartspēļu organizācijas vietās un iespēju iegūt atkarību no azartspēlēm. Azartspēļu un izložu likuma 37.pantā uzliktie pienākumi azartspēļu organizētājam neizslēdz minētos riska faktorus. Pirmkārt, sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšana azartspēļu organizēšanas vietā neizslēdz šī riska faktora klātbūtni ārpus azartspēļu telpām, spēlētājiem atstājot šīs telpas, nokļūstot uz ielas un atrodoties azartspēļu organizēšanas vietu tuvumā. Tātad kā riska zona sabiedriskās kārtības un drošības apdraudējumam atzīstama ne tikai azartspēļu organizēšanas vieta, tas ir, telpas, kurās tiek organizētas azartspēles, bet arī to tuvākā apkārtne attiecīgajā apdzīvotajā vietā.

Otrkārt, azartspēļu organizētājam uzliktais pienākums azartspēļu organizēšanas vietā izvietot brīdinājumu saturošu informāciju par iespēju iegūt azartspēļu atkarību

nenovērš minēto riska faktoru. Izvērtējot šo riska faktoru jāņem vērā fakts, ka apdraudētas personas ir ne tikai azartspēļu spēlētāji vai potenciālie spēlētāji, bet netiešā veidā arī azartspēļu atkarību ieguvušo un potenciālo ieguvēju līdzcilvēki, tai skaitā, ģimene, kurus skar azartspēļu atkarību ieguvušās personas izraisīto seku apdraudējums. Viens no līdzekļiem šī sabiedrības apdraudējuma iespējamai ierobežošanai ir azartspēļu reklāmas aizliegums, ko likumdevējs ir noteicis Azartspēļu likuma 41.panta piektajā daļā, proti, „azartspēļu reklāma ir aizliegta ārpus azartspēļu organizēšanas vietām. Azartspēļu organizēšanas vietās atļauts norādīt tikai azartspēļu vietas nosaukumu un azartspēļu organizētāja reģistrētu preču zīmi." Taču arī izgaismots azartspēļu vietas nosaukums uz ēkas fasādes pats par sevi pilda reklāmas funkcijas, it īpaši tad, ja tas atrodas apdzīvotā vietā, kur notiek intensīva, regulāra cilvēku pārvietošanās, kuri kļūst par šīs reklāmas adresātiem un uz kuriem tā iedarbojas tiešā veidā.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, atzīstams, ka minēto riska faktoru pastāvēšana uzskatāma par būtisku sabiedrības apdraudējumu un izvērtējamās tiesību normas kontekstā – par būtisku valsts un pašvaldības iedzīvotāju interešu aizskārumu. Līdz ar to, secināms, ka izvērtējot, vai azartspēļu organizēšana konkrētajā vietā nerada būtisku valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu, pašvaldībai jāizvērtē azartspēļu organizēšanas vietai līdzās un tuvākā apkārtnē esošo ēku, būvju funkcionālo pielietojumu, sabiedriskas nozīmes objektu izvietojumu, kā rezultātā nosakot iedzīvotāju pārvietošanās intensitāti attiecīgajā apkārtnē.

[12] Dome Lēmumā ir izvērtējusi, ka konkrētā azartspēļu organizēšanas vieta Valdemāra bulvārī 14, Madonā, atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā. Dome konstatējusi, ka tuvākajā apkārtnē atrodas daudzdzīvokļu ēkas, vispārizglītojošās un profesionālās ievirzes izglītības iestādes, kā arī kultūras iestādes, līdz ar to, minētā vieta, ņemot vērā iedzīvotāju pārvietošanās intensitāti šajā teritorijā, ir pielīdzināma Azartspēļu un izložu likuma 41.panta otrās daļas 7. un 10.punktā norādītajām vietām, attiecībā par kurām ir aizliegta atļaujas izsniegšana. Dome secinājusi, ka, izsniedzot atļauju un akceptējot turpmāko darbību azartspēļu organizēšanai konkrētajā vietā, netiktu ne novērsts, ne arī samazināts risks, ka azartspēļu organizēšanas vietā varētu nokļūt tās personas, kurām nav nolūka doties uz azartspēļu vietu, tādējādi netiktu nodrošināts Azartspēļu un izložu likumā noteikto ierobežojumu noteikšanas mērķis novērst, samazināt (vai vismaz nepalielināt) no azartspēlēm atkarīgo personu skaitu, un tiktu radīts būtisks valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārums. Papildus minētajam azartspēļu organizēšanas vietas teritorijas

izvērtējumam, atbildētājs lēmuma pieņemšanā ir ņēmis vērā personu iesniegumus un iedzīvotāju savāktos un Domei iesniegtos parakstus par spēļu zāles Valdemāra bulvārī 14, Madonā slēgšanu.

Dome Lēmumu pieņēmusi, pamatojoties uz Satversmes 106. un 116.pantu, Azartspēļu un izložu likuma 42.panta trešo daļu, administratīvā procesa likuma 12. un 13.pantu.

Ņemot vērā norādīto, tiesa secina, ka Dome, izdodot Lēmumu, ir pietiekami izvērtējusi un pamatojusi valsts un vietējās pašvaldības iedzīvotāju interešu aizskārumu, un noteiktās rīcības brīvības ietvaros pamatojoties uz lietderības apsvērumiem ir noteikusi Lēmuma saturu, atceļot pieteicējam 2002.gadā izsniegto atļauju spēļu zāles atvēršanai un azartspēļu organizēšanai. Tādējādi Dome atbilstoši Administratīvā procesa likuma 66.pantam ir izvērtējusi arī samērīgumu starp sabiedrības interešu ieguvumu un pieteicējam noteikto ierobežojumu un atzinusi, ka pieņemtais Lēmums nepieciešams un piemērots konkrētajam gadījumam.

[13] Azartspēļu un izložu likuma 42.panta ceturtajā daļa ir noteikts, ka pašvaldība atļauju atvērt kazino, spēļu zāli, bingo zāli, totalizatoru vai derību likmju pieņemšanas vietu un organizēt attiecīgās azartspēles konkrētajās telpās izsniedz uz nenoteiktu laiku. Izsniegtā atļauja zaudē spēku šā panta sestajā daļā paredzētajā gadījumā, ievērojot septītajā un astotajā daļā noteikto kārtību. Savukārt saskaņā ar Azartspēļu un izložu likuma 42.panta sesto daļu pašvaldības dome (padome) ar motivētu lēmumu ir tiesīga atcelt izsniegto atļauju atvērt kazino, spēļu zāli, bingo zāli, totalizatoru vai derību likmju pieņemšanas vietu un organizēt attiecīgās azartspēles konkrētajās telpās, ja azartspēļu organizēšana konkrētajā vietā rada būtisku valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu.

Azartspēļu un izložu likuma 87.panta trešā daļa nosaka nosacījumus, kuriem pastāvot Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija anulē kazino, spēļu zāles, bingo zāles licences, kā arī totalizatora un derību likmju pieņemšanas vietas licences, cita starpā, nosakot, ka licenci anulē, ja zaudējis spēku Azartspēļu un izložu likuma 26.panta otrās daļas 4.punktā minētais dokuments, kas pievienots iesniegumam, lai saņemtu azartspēļu organizēšanas vietas licenci, bet cits attiecīgs spēkā esošs dokuments nav iesniegts (87.panta trešās daļas 2.punkts). Savukārt, Azartspēļu un izložu likuma 26.panta otrās daļas 4.punkts kā vienu no dokumentiem, kas nepieciešams kazino, spēļu zāles vai bingo zāles licences saņemšanai, nosaka saskaņā ar Azartspēļu un izložu

likumu izsniegtu pašvaldības atļauju atvērt kazino, spēļu zāli vai bingo zāli un organizēt attiecīgās azartspēles konkrētajās telpās.

No minētajām tiesību normām izriet, ka likumdevējs ir paredzējis tiesības pašvaldībai, kuras teritorijā atrodas azartspēļu organizēšanas vieta, konstatējot būtisku valsts un attiecīgās pašvaldības iedzīvotāju interešu aizskārumu, atcelt jau izsniegtu atļauju azartspēļu organizēšanai konkrētajās telpās, paredzot šajā gadījumā azartspēļu organizēšanas vietas licences anulēšanu.

Atļauja azartspēļu organizēšanai Valdemāra bulvārī 14, Madonā pieteicējam izdota 2002.gada 7.oktobrī, saskaņā ar tajā brīdī spēkā esošo tiesisko regulējumu – likumu „Par izlozēm un azartspēlēm".

[14] Administratīvā procesa likuma 85.panta pirmās daļas 4.punktā kā viens no apstākļiem, kuriem pastāvot iestāde var atcelta adresātam labvēlīgu tiesisku administratīvo aktu, ir noteikts, ka mainījušies lietas faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kuriem pastāvot administratīvā akta izdošanas brīdī iestāde varētu šādu administratīvo aktu neizdot, un administratīvā akta palikšana spēkā skar būtiskas sabiedrības intereses.

Laika posmā no 2002.gada 7.oktobrī izsniegtās atļaujas organizēt azartspēles Valdemāra bulvārī 14, Madonā, līdz Lēmuma pieņemšanas brīdim ir būtiski mainījusies tiesiskā situācija, proti, 2006.gada 1.janvārī spēkā stājās Azartspēļu un izložu likums, ar kura 41.panta otro daļu likumdevējs jau bija noteicis ierobežojumus attiecībā par azartspēļu organizēšanas vietām. Lemjot par atļaujas izsniegšanu azartspēļu organizētāja pieteikumā norādītajā azartspēļu organizēšanas vietā, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 65.panta pirmo daļu pašvaldībai bija jāizdod konkrēta satura administratīvais akts jeb obligātais administratīvais akts.

2006.gada 8.jūnijā pieņemto likuma „Grozījumi Azartspēļu un izložu likumā" (spēkā no 2006.gada 4.jūlija) 3.pantu pašvaldībām tika paplašinātas pilnvaras izdot satura izvēles administratīvo aktu, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 65.panta trešo daļu izvērtējot, vai azartspēļu organizēšana konkrētajā vietā nerada būtisku valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu un pamatojoties uz lietderības apsvērumiem, lemjot par atļaujas piešķiršanu azartspēļu organizēšanai konkrētā vietā (Azartspēļu likuma 42.panta trešā daļa). Savukārt, ar minētajiem grozījumiem Azartspēļu likuma 42.pants tika papildināts cita starp ar sesto daļu, kura iepriekš norādītās tiesību normas noteiktajos rīcības brīvības ietvaros uzlika pienākumu pašvaldībai izvērtēt konkrētās jau esošas azartspēļu organizēšanas vietas pieļaujamību un piešķīra pašvaldībai tiesības lemt par jau izsniegtas atļaujas atcelšanu. Tādējādi

pašvaldībām tika piešķirtas tiesības lemt par jau izdota administratīvā akta atcelšanu, izdodot citu administratīvo aktu, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 65.panta ceturto daļu, apsverot šāda akta izdošanas lietderību un tai piešķirtajos rīcības brīvības ietvaros nosakot izdodamā akta saturu.

Ņemot vērā norādīto, tiesa secina, ka, saņemot iedzīvotāju iesniegumus un parakstus par spēļu zāles Valdemāra bulvārī 14, Madonā, slēgšanu un Madonas pilsētas iedzīvotāju interešu aizstāvības biedrības iesniegumu ar lūgumu slēgt minēto spēļu zāli, Dome pamatoti saskaņā ar Azartspēļu un izložu likuma 42.panta sesto daļu izvērtēja valsts un pašvaldības iedzīvotāju interešu aizskārumu, kas tiek radīts ar pieteicēja spēļu zāles darbību konkrētajā vietā, vienlaicīgi lemjot arī par pieteicējam 2002.gada 7.oktobrī izsniegtās atļaujas anulēšanu.

Turklāt tiesa secina, ka pieteicējam nav liegta iespēja nodarboties ar izvēlēto komercdarbību vispār, bet gan tikai konkrētajā vietā Valdemāra bulvārī 14, Madonā, jo tas rada būtisku valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu.

[15] Vienlaikus tiesa secina, ka pieteicēja pieteikumā norādīto, ka papildus attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumam ir nepieciešams konstatēt arī būtisku valsts interešu aizskārumu, atzīst par nepamatotu, jo saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 4.pantq pirmo daļu Latvijas Republika kā sākotnējā publiskā persona valsts pārvaldes jomā darbojas ar tiešās un pastarpinātās pārvaldes iestāžu starpniecību. Savukārt minētā likuma 10.panta ceturtajā daļā noteikts, ka, valsts pārvaldes iestādei un amatpersonai nav savu interešu. Tādējādi secināms, ka valstij nav savu interešu.

Savukārt tiesa piekrīt Domes norādītajam, ka pašvaldības iedzīvotāji ir arī valsts iedzīvotāji un konstatējot būtisku attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu, vienlaikus ir konstatēts arī valsts iedzīvotāju interešu aizskārums. Cilvēka veselības aizsardzība un cilvēka tiesības dzīvot labvēlīgā vidē aizsargā Latvijas Republikas Satversmes 111. un 115.pants, tādējādi tās ir uzskatāmas par būtiskām iedzīvotāju interesēm.

Turklāt, izmantojot tiesību normu vēsturisko interpretācijas metodi un izvērtējot Saeimas sēžu, kurās tika izskatīts 2006.gada 8.jūnijā pieņemtais likumprojekts „Grozījumi Azartspēļu un izložu likumā", stenogrammas, tiesa secina, ka likumdevējs, ietverot Azartspēļu un izložu likuma 42.panta sesto daļu, ir vēlējies, lai pašvaldības dome (padome) katrā konkrētā gadījumā vērtē attiecīgās vietas, kurā ir plānots atvērt vai

kurā ir atvērta spēļu zāle, atbilstību iedzīvotāju interesēm, vienlaikus arī paredzot iespēju slēgt jau darbojošās spēļu zāles arī gadījumos, kad tās atrodas tiešā Azartspēļu un izložu likuma 41.panta otrajā daļā minēto iestāžu tuvumā, tai skaitā, izglītības vai kultūras iestāžu tuvumā (*skat.http://www.saeima.lv/steno/2002_8/st_060323/st2303.htm http://www.Saeima.lv/steno/2002_8/st_060406/st0604.htm*).

[16] Pastāvot šādiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka atbildētāja pieņemtais administratīvais akts - Madonas pilsētas domes 2007.gada 31.maija lēmums Nr.504/1-17 ir tiesisks un pamatots, savukārt pieteicējas pieteikums, kurā lūgts šo administratīvo aktu atcelt, ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt SIA „Joker Ltd" pieteikumu par Madonas pilsētas domes 2007.gada 31.maija lēmuma Nr.504/1-17 „Spēļu zāli „Joker" Madonā, Valdemāra bulvārī Nr.14" atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese (*paraksts*) S.Ozola

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese_____ S.Ozola
Rīgā, 2008.gada 27.novembrī